

In beweging...

Onze letterapothek

- "Bent u boekhandelaar?" vroeg timmerman Alberts me een tijdje geleden. Samen stonden we op onze zolder temidden van allerlei spullen – waaronder een paar dozen met boeken – en we pauzeerden even na het plaatsen van een dakraam.
- Nee, ik ben geen boekhandelaar.
- Wat dan wel?
- Eigenlijk zou je mijn werk het beste samen kunnen vatten met de

Dat timmerman Alberts met zijn vraag kwam is niet zo vreemd. Sinds de middelbare school ben ik volkomen verslingerd aan lezen. Eigenlijk is dat een heel treffend woord: lezen. Want het dankt zijn ontstaan aan een veel oudere gewoonte; die van aren lezen. Wie in de oudheid honger had en op het land korenhalmen vond mocht graankorrels uit de aren verzamelen en die opeten. Letters lezen heeft vaak datzelfde voedzame. Een ander heeft haar of zijn gedachten opgeschreven en die mag je in je opnemen, verteren en je erdoor laten vormen. Geweldig! In mijn puberteit is er een onverzadigbare honger ontstaan naar het verzamelen van de ideeën van andere mensen. Dat begon met het eerste Winnetou & Old Shatterhand-avontuur, waarna ik alle overige Karl May-pockets verslond. Wat later leefde ik mee met alle ontdekkingstochten die Jules Verne ooit verzoon. Enzovoorts. In diezelfde periode verwierf ik de nieuwste Grote Winkler Prins-encyclopedie. Twee nieuwe delen per jaar als cadeau voor Sinterklaas of voor mijn verjaardag. Dat ging zo 10 jaar door, tot in de Delftse studententijd. Daar verschoof mijn aandacht naar literatuur en poëzie. Nog weer later wilde ik alle boeken te pakken krijgen van auteurs die er toe doen: Paul Tournier, C.S. Lewis, Philipp Kohnstamm, Wim ter Horst, Viktor Frankl om een paar toppers te noemen. Die naïviteit van 'totaal' verzamelen – alles van en over een auteur – is inmiddels verdwenen en veranderd in kritisch overhouden. Van tijd tot tijd brengen we een schifting aan in de boekenvoorraad. Wat blijft hangt af van de levende herinnering die een bepaald boek oproept én van wat waardevol lijkt voor studiethema's van de toekomst. Dat kritisch verzamelen is één van de winstpunten van verhuizen: elk boek gaat weer door je handen. Dat is dan 1 of 2 keer: afvoeren of opnieuw een plekje geven in de nieuwe woning.

Ademend behang

"Heb je voor mij een meter boeken?" Maartje de Wit kreeg thuis de lachers op haar hand, toen ze vertelde wat haar die dag in de boekwinkel was overkomen. Als onervaren verkoopster was ze wat van slag door die vraag van een klant. De man had een kast gekocht en vond een rij boeken wel decoratief. Eigenlijk was ik te

jong toen ik dit voorval las in een jeugdboek van mijn oudere zus. De hilariteit die het bij Maartje thuis opriep ontging me. Ik was vooral verbaasd, begreep de idee van een kleurrijk behangetje niet. Boeken leven! Dát begon ik net te ontdekken en daar ben ik nog vol van. Sinds jaar en dag gaat mijn voorkeur uit naar levensverhalen van anderen. Een goede biografie zorgt voor dynamiek. Lezen lijkt dan wel een stil, solitair gebeuren ('met een boekje in een hoekje'), maar van binnen begint er direct van alles te roeren. Als lezer word je opeens ingevoerd in

denkwijzen die je zelf niet hebt. Je wordt ondergedompeld in een onbekende werkelijkheid, gaat je verplaatsen in de leefwereld van de ander, komt in aanraking met diens normen en waarden, reist met hem mee naar nog nooit verkende plaatsen. Lezen verandert je. Je gaat je eigen betrekkelijkheid beter zien, ontdekt dat jouw omstandigheden niet vanzelfsprekend zijn en dat er nog zoveel te ontdekken valt. Het fascinerende van lezen is dat het je kijkt verruimt op het leven en op mens-zijn.

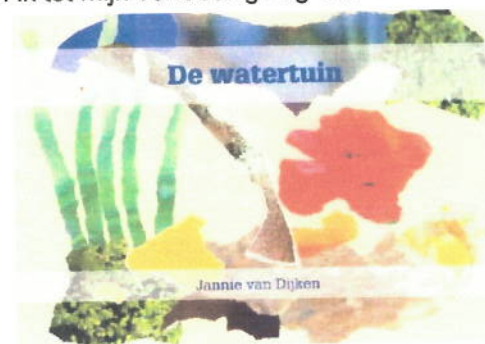
Vaste grond zoeken

Boeken zijn ook prachtige communicatiemiddelen in de omgang met anderen. Regelmatig komen er openingen in onze boekenkast vanwege het weggeven, uitlenen of ruilen van goede exemplaren. Ooit kreeg een neef alle Karl Mays; deze maand deed ik twee vrienden het boek cadeau dat mij het afgelopen kwartaal zo boeide. Als ik de lijst van de laatste 60 uitgeleende boeken overzie blijkt het toch vooral te gaan om werken die kunnen helpen bij het gezond(er) worden. Een autobiografie die goed is tegen depressie. De nog niet verjaarde ideeën van Trobisch. Die handreiking voor het leren stellen van grenzen. Het levensverhaal van Frankl. Het is telkens maatwerk, hopelijk uitwerkend als een pleister op de ziel. Dat je boeken kunt ruilen is nieuw voor me. Ik ontdekte het tijdens een recente wandeling door Hendrik-Ido-Ambacht. In de hiernaast afgebeelde Minibieb ligt een schriftje, waarin ik tot mijn verrassing zag dat Jannie 'De Watertuin' erin had gezet in ruil voor een ander boek. Zo lees je nog eens wat...

Haar autobiografie was weer door iemand anders mee genomen. Leuk! Misschien

kunnen wij in Barneveld ook zo'n Minibieb in de tuin plaatsen, want die ruilgedachte is origineel. Bovendien mag wat mij betreft 'De Watertuin' onder de aandacht van allerlei nieuwe mensen komen. Want eigenlijk is dit boekje een prachtig voorbeeld van waar ik steeds naar op zoek ben: levensverhalen die echt hout snijden. Jannie blikt erin terug op de moeilijke jaren in Groningen met korte verhalen, gedichten en collages.

Ze opent haar levensverhaal met: *Mijn leven als een tuin, een watertuin. Lang heb ik rondgezworven in het moeras. Het hoofd net boven water uit. Moeizaam voortploegend, zo nu en dan onder water...*

Op zoek naar 23 'Wordt vervolgd'-verhalen

Dit brengt me bij de vraag van timmerman Alberts waar ik mee begon. Het hele verhaal staat in de ringband die in diezelfde Groningse periode in onze huiskamer lag. Het gescande fragment hierboven toont wel dat het typisch gaat om iets uit de vorige eeuw. Een multoblaadje (kom daar nog eens om) met erop mijn levensvisie, getikt met een toen moderne typemachine (wie gebruikt zo'n ding nog?) Voorop de map staat een groepsfoto van 23 begin-twintigers, studenten aan de Groningse universiteit. De ringband bevat een bundeling van korte verhalen geschreven op multopapier. Iedere student had een eigen verhaal aangeleverd met bijpassende foto om zijn getuigenis nog dichterbij te brengen. Op woensdagavonden kwam deze map en een aantal bijbels op de lage tafel. Want dan was het tijd voor het informatie-uur, een soort voorloper van wat nu de Alphacursus is. Met belangstellenden lazen we wekelijks een gedeelte uit het evangelie naar Johannes, samen op zoek naar de betekenis van Jezus. De verhalen-map ondersteunde die gezamenlijke gesprekken door de eerlijke, sober beschreven ervaringen van de christenstudenten.

Bij het inpakken van de verhuisdozen, kwam ik deze oude ringband tegen. Alle verhalen herlezend is mijn interesse in ieder afzonderlijk weer gewekt. De veelkleurigheid van de groep toen: hoe is dat verder gegaan? Waar staat ieder nu in het leven? Hoe kijken ze terug? En vooral ook: hoe kijken ze naar wat voor hen ligt? Via sociale media ga ik nu proberen iedereen op te sporen, benieuwd naar ieders vervolghverhaal. En wie weet leidt dat tot een tweede bundel verhalen. Maar dan natuurlijk eigentijdser uitgegeven, in digitale vorm.